

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ*

Γενικός Ἀρχίατρος τοῦ Στρατοῦ

ΜΕΤΑ τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἐπιφανοῦς μύστου τῆς ἰατρικῆς Μ. Γ. Καραμήτσα καὶ δευτέρου ἐξίσου καίριου πλήγμα ὑπέστη ἡ ἐλληνικὴ ἐπιστῆμη διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Γενικοῦ Ἀρχιάτρου τοῦ Στρατοῦ Μιλτιάδου Παπαϊωάννου. Διότι ἀναμφισβητήτως ὁ ἀείμνηστος ἀνὴρ ὑπῆρξεν οὐ μόνον δικεκριμένη ἐξοχότης ἐν τῇ θείᾳ τοῦ Ἀσκληπιοῦ τέχνῃ, ἀλλὰ καὶ σέμνωμα σπάνιον τῆς ὑγειονομικῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, τῆς ὁποίας ἦτο ἐκ

* ΣΗΜ. Ἡ παρατιθεμένη εἰκὼν ἐλήφθη ἐκ φωτογραφίας γενομένης τῷ 1897 ἐν τῷ στρατοπέδῳ τῆς ἁγίας Μαρίνας (Λαμίας) ὅτε διετέλει ἀρχίατρος διευθύνων τὴν ὑγειονομικὴν ὑπηρεσίαν τῶν μετὰ τὴν ὑποχώρησιν συγκεντρωμένων ἐν Φθιώτιδι στρατευμάτων.

τῶν σθεναρῶν ἀναμωρφωτῶν, ὁ νοῦς, δύναται τις εἰπεῖν, καὶ ἡ ψυχὴ αὐτῆς.

Καταγόμενος ἐκ Σάμου, ἐξ οἰκογενεῖς σημερινούσης, ἔγγονος τοῦ ἐνθουσιώδους Τυρταίου τῶν σαμιακῶν ἀγῶνων Κλεάνθους Παπαϊωάννου, εὐμοιρήσας ἀρίστης μορφώσεως, διεκρίνετο νέος ἔτι διὰ τὴν ἕκτακτον ὀξύνοϊαν, τὴν παρατηρητικότητα, τὴν βαθεῖαν κρίσιν καὶ τὴν παραδειγματικὴν φιλομάθειαν καὶ ἀφοσίωσιν, μεθ' ἧς ἀφιέρωσεν ἑαυτὸν εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἐπιστήμης, τῆς ὁποίας τὰ μυστήρια δὲν ἔπαυσεν ἐρευνῶν καὶ ἀναλύων, ἀληθῆς αὐτῆς ἱεροφάντης. Κεκτημένος δὲ σπάνια χαρίσματα ἤθους καὶ αἰσθήματος, πρωτίστως δὲ λεπτὴν συναίσθησιν τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς φιλανθρωπίας, τῶν δύο κυρίων γνωρισμάτων, τὰ ὅποια διεκρίνον ἀείποτε καὶ ἐξιδανίκευσαν τοὺς μεγάλους Ἐργάτας τῆς Ἱατρικῆς, καὶ συμπληρώσας τὰς σπουδὰς αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐσπερίᾳ, ἐνθα παρηκολούθει πάσας τὰς νεωτέρας ἐπιστημονικὰς προόδους, εἰργάσθη τελεσφόρως, μετὰ σθένους καὶ αὐταπαρνήσεως σχεδόν, ὑπὲρ τοῦ ὑγειονομικοῦ σώματος τοῦ στρατοῦ, ὡς ἱατρός, ὡς συγγραφεύς, ὡς ἱατροσύνοδρος, ὡς διευθυντῆς νοσοκομείου, ὡς ἀνώτερος ὑγειονομικὸς ἐπιθεωρητῆς, εἰς πᾶσαν βαθμῖδα καὶ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν, ἀγρυπνος καὶ ἀκούραστος καὶ ἀκατάβλητος. Δὲν θὰ ἦνε ὑπερβολὴ εἶναι ἰσχυρισθῶμεν ὅτι ὑπὸ τὸ προσωπικόν του γόητρον διεμορφώθη τὸ σῶμα τῶν στρατιωτικῶν ἱατρῶν, ὅσοι ὑπηρέτησαν παρ' αὐτῷ καὶ ἠσθάνθησαν τὴν προοδευτικὴν ἐπίδρασιν του ἐφ' ὅλων τῶν σημείων τοῦ κλάδου τούτου. Οἱ ὑποδεέστεροι τὸν ἐτίμων, τὸν ἐθαύμαζον, τὸν ἠγάπων, διότι ἐγνώριζεν ὁ σοφὸς ἄνθρωπος νὰ ἐμπνέῃ εἰς πάντας καὶ νὰ δίδῃ τὸ σύνθημα τῆς ἐργασίας, τῆς ἀμίλλης, τοῦ καθήκοντος. Καὶ δι' αὐτὸ εὐλόγως ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία ἐθρήνησε πικρῶς τὴν ἀπώλειάν του.

Βαθύνους καὶ ἐγκυκλοπαιδικώτατος διεκρίνετο διὰ τὸ συγγραφικόν του τάλαντον. Ἐκ τῶν πολλῶν καὶ ποικίλων συγγραμμάτων, δι' ὧν ἐπλούτισε τὴν φιλολογίαν τῆς παρ' ἡμῶν ἱατρικῆς, ἀξία ἰδιαίτερας μνείας ἐκοίθη ἡ « Διαιτητικὴ τοῦ Στρατοῦ » ἡ τῷ 1880 ἐκδοθεῖσα. Πρῶτος ὁ Παπαϊωάννου ἠγωνίσθη νὰ διδάξῃ καὶ καθιερώσῃ ἐπιστημονικῶς τοὺς κανόνας τῆς στρατιωτικῆς ὑγιεινῆς, ἐφ' ὧν ἐρείδεται ἡ ὑπαρξίς, ὁ σκοπὸς καὶ ἡ δόξα τοῦ στρατοῦ. Τὸ ἔργον τοῦτο θὰ παραμείνῃ καὶ ὑπὸ φιλολογικὴν ἔτι ἔποψιν σπάνιον καὶ πολῦτιμον μνημεῖον, διὰ τε τὴν καλλιπέειαν, τὴν χάριν τοῦ ὕφους, τὴν ἐλληνομάθειαν καὶ τὸν πλοῦτον τῶν γνώσεων, δι' ὧν πραγματεύεται καὶ ἐξάγει τὸ θέμα αὐτοῦ. Ἦτο ἐπὶ τοσοῦτον ἐγκρατῆς τῆς ἑλλην.

γλώσσης ὥστε διεμόρφωσε καὶ πλείστους ἐπιστημονικοὺς ὄρους. Μετέφρασεν ἐκ τοῦ γερμανικοῦ ἐν συνεργασίᾳ τοῦ ἀοιδίμου ἀρχιάτρου Δ. Βερνάρδου, τὰ « Δερματικὰ Νοσήματα » τοῦ Hardy, πολύτιμον ὄντως ἐφόδιον διὰ τὴν σπουδάζουσαν ἀκαδημαϊκὴν νεολαίαν. Ἐπίσης ἐξέδωκε τὴν « Πρακτικὴν Νοσολογίαν » τοῦ Κούντσε, ἣν διεσκεύασε καὶ ἐπλούτισε δι' ἰδίων παρατηρήσεων, οὕτως ὥστε νὰ παρουσιάσῃ σχεδὸν πρωτότυπον καὶ ἰδίαν συγγραφὴν· τὸ ἐγχειρίδιον τῶν « Δερματικῶν Νοσημάτων » τοῦ γερμανοῦ Ἑδμ. Λέσσερ καὶ τὴν περὶ « περὶ φορητῶν χειρουργείων τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ » περισπούδαστον ἰδίαν του πρωτότυπον μελέτην, βραβευθεῖσαν ἐν τῷ διαγωνίσματι τῆς Δ' Ὀλυμπιάδος. Ἀλλὰ καὶ πλείστας ἄλλας πραγματείας ἀξιολόγους ἐφιλοπόνησε, πορίσματα τῶν σοφῶν αὐτοῦ μελετῶν καὶ τῆς μακρᾶς πείρας, δημοσιευθεῖσας εἰς τὴν Ἱατρικὴν Ἐφημερίδα τοῦ Στρατοῦ, ἧς ὑπῆρξεν ἐκ τῶν διαπρεπῶν καὶ φιλοπόνων συντακτῶν. Μετριόφρων, ὡς οἱ πραγματικοὶ σοφοί, ἀπέστεργε τὴν ἐπίδειξιν καὶ τὸν θόρυβον. Ἀφιλοκερδῆς δὲ καὶ φιλόανθρωπος ἐν τῇ ἀσκήσει τοῦ ἐπαγγέλματος, οὐδέποτε σχεδὸν ἐδέχετο ἀμοιβὴν παρὰ τῶν ἰδιωτῶν πελατῶν του.

Τοιαύτη ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ἡ ἔξοχος αὕτη ἱατρικὴ φυσιογνωμία. Ἐάν τις προσθέσῃ εἰς τὰ μοναδικὰ χηρίσματα τοῦ ἱατροῦ, τοῦ συγγραφέως, τοῦ στρατιώτου καὶ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα διέκρινον τὸν λεπτὸν καὶ ἀξιάγαστον κοινωνικὸν ἄνθρωπον, τὸν προσφιλῆ συνάδελφον, τὸν εὐγενῆ προῖστάμενον, τὸν πολύτιμον οἰκογενειάρχην, θὰ ἀνομολογήσῃ ὅτι ἡ ἀπώλεια τοιούτων ἀνδρῶν εἶνε μεγάλη διὰ τὸ ἔθνος, τὴν ἐπιστήμην, τὴν κοινωνίαν. Ὁ ἀείμνηστος Μιλτιάδης Παπαϊωάννου ἦτο τετιμημένος διὰ τοῦ χρυσοῦ σταυροῦ τοῦ Σωτῆρος, διὰ τοῦ γαλλικοῦ παρασήμου τῆς Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς, τοῦ ἰταλικοῦ τοῦ Οὐμβέρτου καὶ τοῦ τουρκικοῦ Μεδζητιέ. Μικρὸν δὲ μετὰ τὸν θάνατόν του ἡ Γαλλικὴ Πρεσβεία ἀνεκοίνου εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ τὴν ἀπονομὴν καὶ τοῦ παρασήμου τῆς Γαλλ. Ἀκαδημίας.

Εἰς ἀστεῖον συζυγοκτόνον

ΑΦΟΥ τὸ γλέντισες καλὰ μ' ἄλλες γυναῖκες ξένες,
 μὲ χήρες, μὲ ζωιτόχηρες, κορίτσια, παντρεμένες —
 θυμήθης πῶς θὰ σ' ἀπατᾷ βεβχίως κ' ἡ ἰδική σου
 καὶ μπάμ! μὲ μίχ κουμπουριά ἔσωσε; .... τὴν τιμὴ σου !!!

ΣΑΤΑΝΑΣ